

Amb un important historial "delictiu" a l'esquena, el Lazio romà el va fitxar un any després de la seua enlluernant actuació al Mundial d'Itàlia de 1990, però Gascoigne va jugar poc al *calcio*. El dia que celebrava el títol de Copa d'Anglaterra del Tottenham que havia significat el seu adéu al futbol britànic, Gazza va caure a terra completament borratxo i es va trencar la ròtula, una lesió que el va apartar dels terrenys de joc durant gairebé un any. Mai no va ressorgir d'aquella lesió, perquè, quan semblava que s'havia recuperat per al futbol a les files del Glasgow Rangers, la denúncia de maltractaments que li va posar la seua dona, qui fins i tot va aparèixer a la coberta del *Daily Mirror* amb tres dits trencats, les dents partides i la cara desfigurada, tornaren la imatge del Gascoigne alcohòlic i violent.

Dos anys més tard, al Middlesbrough, un equip menor de la Premier League, es va trencar el colze en agredir un rival en un dels pocs partits que va jugar amb el seu equip pels tancaments en clíniques de rehabilitació. Va ser la mort professional d'un futbolista que va declarar que les seues principals virtuts eren "la cervesa, la xocolata i les dones".

L'exjugador del Liverpool i actual comentarista de televisió Michael Robinson va viure de prop la contradicció que es planteja entre un futbol superprofessionalitzat com el britànic i la seua permissivitat amb l'alcohol després dels partits. Robinson, educat en la cultura futbolística de les illes, pensa que el problema de l'alcoholisme en el futbol "és fruit de les contradiccions de l'ésser humà, que fan, per exemple, que un home casat i aparentment feliç se'n vaja de putes". Acostumat al ritu de la pinta després dels partits, Robinson creu que "la sensació quan es juga futbol és molt extrema, molt forta; has jugat un partit, has guanyat, la gent t'ha aclamat i, de sobte, tot acaba. Arriba el diumenge i pots necessitar alguna emoció forta, que pot ser una festa, unes cerveses o unes rialles. El problema és quan entres en aquesta dinàmica sense adonar-te'n."

Un degoteig de casos. Encara que el futbol britànic encapçala els escàndols derivats de l'abús de l'alcohol pels jugadors, el problema de la beguda al futbol no és exclusiu de les illes britàniques. La història del futbol és plena d'incidents protagonitzats per futbolis-

tes en estat d'embriaguesa que han acabat a les primeres planes dels diaris. Com els tres jugadors del Torpedo de Moscou que l'any 1963, després d'una nit d'alcohol, van violar una jove. Tots tres (Sawuschkin, Koslov i Madjakan) foren suspesos a perpetuïtat per la seua Federació amb la pena de no poder jugar professionalment.

A la resta del món, el continu degoteig de notícies relacionades amb l'alcohol i el futbol dona una idea de la veritable dimensió del problema. Futbolistes empenyats per conduir borratxos (l'alemany Stefan Effenberg, el francès Patrice Loko o el suec Ralf Edstroem), festes als hotels on els excessos alcohòlics es combinen amb sexe (com l'escàndol que va esclatar fa poc amb el FC Barcelona a l'Hotel Hesperia de Madrid) o llegendes que parlen de la vida dissoluta d'algunes estrelles del futbol (Romàrio, Mijatovic, Suker) són alguns exemples que difuminen la frontera entre eixir a fer-se unes copes amb els amics els dies de festa i l'alcoholisme, un problema que, en el cas d'un futbolista professional, pot ensorrar la seua carrera.

Paco Gisbert

Un problema moral

Les drogues socials no alteren el rendiment esportiu, però el seu consum és molt penat. Com altres treballadors, els futbolistes en prenen.

Durant els anys noranta comencen a aparèixer els primers casos de dopatge amb cocaïna i haixix al món del futbol. "Quan Maradona jugava a la lliga espanyola, no hi havia controls antidopatge reglamentats", diu el metge de la selecció espanyola d'handbol i membre de la Comissió Nacional Antidopatge Ignasi Nebot, "i aleshores era més senzill amagar un positiu per drogues socials que ara, quan el Consell Superior d'Esports alerta si detecta algun positiu que no s'ha fet públic". Amb l'escàndol Maradona, les federacions esportives es troben de sobte amb un problema moral que encara provoca discussions sobre la incidència d'aquestes drogues en el rendiment dels esportistes.

Eric Cantona, l'impulsiu i carismàtic jugador de la selecció francesa i del Manchester United, va ser l'iniciador del debat. Arran dels nombrosos casos de positiu amb nandrolona, un anabolitzant androgènic que millora la capacitat muscular dels esportistes, Cantona es va despenjar amb unes manifestacions en què defensava l'actitud de Diego Armando Maradona enfront dels futbolistes que s'injectaven nandrolona: "M'estime més algú que consumeix cocaïna un dimecres i juga al futbol el cap de setmana per guanyar. Jo respecte Maradona més que algú que fa servir les drogues per guanyar, i pense que s'ha comès una errada amb ell. M'agrada aquest tipus de persones, jugadors que no fan servir les drogues per intentar guanyar."

El futbol espanyol es mobilitza una vegada l'any en un partit contra la droga en el qual participen futbolistes professionals i personatges de la vida pública, com el jutge Baltasar Garzón o el periodista Luis del Olmo, actius col·laboradors. És una iniciativa de Proyecto Hombre.

És lícit sancionar un jugador que pren drogues socials sense intenció de millorar el seu rendiment esportiu? Nebot pensa que sí, però sempre des d'un punt de vista educatiu: "Encara que algunes drogues, com ara l'haixix o l'alcohol, no beneficien el rendiment de l'esportista, més aviat al contrari, crec que la imatge que donen no és bona per a l'esport. Si jo sóc pare d'un xiquet que practica un esport i la seua federació no sanciona un jugador que consumeix haixix, em pensaria molt que el meu fill practicara aquest esport."

En tot cas, Nebot fa una distinció ben clara entre les drogues socials: "L'alcohol i l'haixix o la marihuana no comporten beneficis als esportistes que els consumeixen, i per tant no estan sancionats per moltes federacions internacionals, però la cocaïna és un estimulants que, pres en quantitats apreciables, sí que modifica el rendiment esportiu normal. El problema és que els controls no poden esbrinar quin és l'ús que se n'ha fet, si és per una qüestió social o per millorar el rendiment."

La reglamentació de la Federació Espanyola de Futbol respecte a aquestes drogues socials també diferencia entre ambdós tipus de substàncies. En l'apartat 4 de la secció I diu: "L'alcohol es considerarà prohibit quan el seu consum pugua modificar artificialment el rendiment esportiu dels jugadors o els resultats de les competicions. En aquest cas, un resultat

es considerarà positiu quan la concentració d'alcohol, a la corresponent mostra de sang, siga superior a 0,5 grams/litre." En l'apartat 5 de la mateixa secció, la norma federativa reproduïx el mateix paràgraf per als derivats del cannabis, encara que no fixa una quantitat límit de presència a la sang. Tanmateix, la cocaïna és considerada com un estimulants i és expressament prohibida en tots els casos.

El preu del reconeixement social.

Més enllà de la incidència sobre la capacitat física del futbolista, les drogues socials són, segons l'opinió d'Ignasi Nebot, el preu que ha de pagar aquest pel seu reconeixement social: "L'esportista es troba en inferioritat respecte als joves de la seua edat, perquè és un espill al qual es mira molta gent i ha de ser-ne un exemple." Precisament per això, el futbol espanyol es mobilitza una vegada l'any en un partit contra la droga en el qual participen futbolistes professionals i personatges de la vida pública a tot l'estat, com ara el jutge Baltasar Garzón o el periodista Luis del Olmo, una iniciativa promoguda per l'associació Proyecto Hombre que implica els professionals del futbol en una lluita que, de moment, sembla perduda i que també té la seua incidència en els mateixos jugadors.

Però la cocaïna ha aconseguit una gran presència en la vida social i els futbolistes no són aliens a la seua introducció en els hàbits socials. Laura Traverso, psicò-

loga esportiva que treballa amb la Universitat de Xile, opina que la ingestió de drogues en el futbol no és major que en qualsevol activitat laboral. Perquè, com explica Nebot, "la cocaïna està cada vegada més present a la societat i allò es manifesta en l'esport amb la proliferació de positius amb aquesta droga". De fet, si augmenta el consum en la societat, augmenten els casos de dopatge per cocaïna en el món del futbol, l'única diferència és que en el futbol es detecta, perquè hi ha controls que ho fan públic. Però la majoria dels jugadors coneix que la benzoilecgonina, el principal metabòlit de la cocaïna, roman a l'orina durant tres dies, mentre que els rastres de cannabis duren cinc dies. Això vol dir que si un jugador esnifa unes ratlles de coca el diumenge després d'un partit, la setmana següent la seua anàlisi serà negativa, perquè la droga es va degradant en l'organisme i només apareix en casos crítics, quan el jugador és un consumidor habitual.

"L'única forma de detectar el consum de cocaïna en un futbolista, si aquest té la prevenció de consumir-ne uns quants dies abans d'un partit, és el control per sorpresa. Però aquests controls se centren en els esports individuals, com ara l'atletisme o el ciclisme, on la incidència del dopatge sobre el resultat de les competicions és major que en un esport d'equip", conclou Nebot.

Paco Gisbert